

Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF> [in Ukrainian].

19. Ekster, A. (2014). Sudovi zakhyst prava na okhoronu zdorovia. [Judicial protection of the right to health care]. *Medychna pravo*, 2 (14), 37-47 [in Ukrainian].

20. Kingston, L. (2010). Debate: Limitations on universality: the "right to health" and the necessity of legal nationality. *BMC Int Health Hum Rights*. Retrieved from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2894754/> [in English].

21. European Roma Rights Centre (ERRC): Bulgaria Complaint No. 46/2007. (2007). Retrieved from: <http://www.errc.org/cms/upload/file/Decision%20on%20the%20Merits%20ERRC%20v%20Bulgaria.pdf> [in English].

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2020

УДК [342.95: 325.2](477)

Шкарупа Костянтин Вікторович,
докторант Науково-дослідного інституту публічного права,
кандидат юридичних наук

СИСТЕМА ЮРИДИЧНИХ ГАРАНТІЙ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

Статтю присвячено вивченню змісту юридичних гарантій захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції. У результаті дослідження було встановлено, що юридичні гарантії захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції представлені системною єдністю формально-визначених приписів та організаційної діяльності уповноважених суб'єктів, що забезпечується застосуванням відповідних методів реалізації прав, свобод та законних інтересів, та створює умови для гарантування правового статусу трудящих-мігрантів та членів їх сімей.

Визначено, що юридичні гарантії захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції представлені системною єдністю формально-визначених приписів та організаційної діяльності уповноважених суб'єктів, що забезпечується застосуванням відповідних методів реалізації прав, свобод та законних інтересів, та створює умови для гарантування правового статусу трудящих-мігрантів та членів їх сімей. Характерними ознаками юридичних гарантій захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції, на нашу думку, є такі: чітка формальна визначеність; правова регламентація; адресність спеціально-уповноваженим суб'єктам, відповідальним за реалізацію цих приписів; загальнообов'язковість; багатоманітність; інтегрованість у світову практику захисту прав трудових мігрантів; забезпеченість заходами державного примусу; нерозривна єдність із розвитком світової та вітчизняної політики у сфері захисту прав людини.

Ключові слова: юридичні гарантії, захист, трудовий мігрант, забезпечення, реалізація, органи влади.

Shkarupa K. SYSTEM OF LEGAL GUARANTEES FOR PROTECTION OF THE RIGHTS OF EXTERNAL LABOR MIGRATION

The article is devoted to the study of the content of legal guarantees for the protection of the rights of subjects of external labor migration. The study found that legal guarantees for the protection of the rights of external labor migration are represented by a systematic unity of formally defined regulations and organizational activities of authorized entities, which is ensured by the use of appropriate methods of exercising rights, freedoms and legitimate interests. the legal status of migrant workers and members of their families.

It is determined that the legal guarantees of protection of the rights of subjects of external labor migration are represented by the systematic unity of formally defined instructions and organizational activities of authorized entities, which is ensured by the application of appropriate methods of exercising rights, freedoms and legitimate interests. migrants and their families. In our opinion, the characteristic features of legal guarantees for the protection of the rights of subjects of external labor migration are the following: clear formal definition; legal regulation; targeting the specially authorized entities responsible for the implementation of these instructions; general obligation; diversity; integration into the world practice of protection of migrant workers' rights; provision of state coercive measures; inseparable unity with the development of world and domestic policy in the field of human rights protection.

Key words: legal guarantees, protection, migrant worker, provision, realization, authorities.

Постановка проблеми. Юридичним гарантіям відведено чималу роль у механізмі адміністративно-правового регулювання будь-якої суспільної діяльності, адже вони дають можливість втілити в життя усі правовстановлюючі норми. Але тим не менше, питання щодо гарантій як елемента правового статусу будь-якої особи є найбільш дискусійним на сьогоднішній день. У науковій літературі сформульовано кардинально дві різні точки зору щодо цього питання. Так, відповідно до першого підходу – заперечуються будь-які спроби включити гарантії до структури правового статусу особи; відповідно до другого – все навпаки. Прихильники першої точки зору обґрунтовують свою позицію тим, що система гарантій є категорією, яка далеко виходить за рамки правового статусу особи [5, с. 58]. У свою чергу, прихильники іншої точки зору вказують на необхідність включення гарантій до структури правового статусу особи в цілому. Тому спробуємо розібратися у цьому питанні в контексті захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема захисту прав трудових мігрантів займалися такі провідні вчені як К.Б. Левченко, В.М. Снігур, С.М. Гусаров, О.О. Бандурка, О.В. Журба, А.О. Гура, О.А. Ровенчак, К.Ю. Величко, А.О. Надточій, О.А. Малиновська, М.Є. Чулаєвська, А.В. Дергач, І.О. Гарна-Іванова, Н.В. Тілікіна, С.Л. Швець, А.Ф. Мота, О.М. Шевченко та ряд інших. Тим не менше, динамічність міграційних процесів формує нові виклики, які потребують свого вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «гарантія» є досить дослідженим. Він має французьке походження (*garantie / garant* – поручитель) та означає: по-перше, забезпечення, запоруку в чому-небудь; по-друге, спосіб забезпечення виконання обов'язків. Тому «гарантувати» (*garantir*) означає давати гарантію (запоруку) в чому-небудь [13, с. 152]. О.Ф. Скакун у своїх працях зазначає про те, що юридичні гарантії передбачають собою правотворчу діяльність держави, спрямовану на формування нормативних актів, які містять перелік прав людини та закріплюють форми їх реалізації. На її думку, юридичні гарантії повинні мати не лише матеріальний зміст, але й процесуальний, тобто відображати механізм їх реалізації. Такий механізм не обов'язково має міститися в нормах прямої дії, наприклад в Конституції, він може міститися й у інших джерелах, зокрема підзаконних нормативно-правових актах, але він має обов'язково бути. О.Ф. Скакун при цьому відмічає, що важливе не лише законодавче закріплення прав, але й адекватне сприйняття усього напрацьованого нормативного матеріалу усіма його адресатами, що знаходить своє відображення в безпосередній правореалізаційній діяльності людини та правозастосовній діяльності держави, де остання включає можливість застосування заходів примусу з метою усунути перепони на шляху до виконання взятих зобов'язань по забезпеченню прав людини. Гарантії таким чином створюють умови для безпосередньої реалізації прав людини, а тому авторка поділила юридичні гарантії прав людини на: гарантії реалізації прав; гарантії охорони прав та гарантії захисту прав людини [12, с. 194]. Де гарантії реалізації прав – це створення якнайкращих умов для їх застосування. Забезпечуються вони шляхом позитивного впливу на формування загальносоціальних гарантій. Гарантії охорони прав людини – передбачають проведення ряду профілактичних заходів, спрямованих на недопущення порушень існуючих прав людини. Гарантії захисту, в свою чергу, дають можливість відновити порушені права, а також притягнути винних осіб до юридичної відповідальності.

Проектуючи такий підхід на юридичні гарантії захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції, а саме трудових мігрантів та членів їх сімей, варто відмітити, що охорона прав як елемент гарантування здійснюється постійно та безперервно. Вона має перспективну мету, тобто недопущення порушення прав трудових мігрантів. Це проявляється як у нормативно-правовому регулюванні так і в організаційно-правовій діяльності уповноважених органів державної влади, які спеціально створені для забезпечення захисту прав такої категорії осіб.

Захист же в механізмі юридичного гарантування прав трудових мігрантів та членів їх сімей має ретроспективний характер. Тобто він передбачає собою вплив на протиправну поведінку та відновлення порушеного правового стану трудових мігрантів. Захист може проявлятися шляхом безпосереднього впливу органів державної влади на процес реалізації наданих трудовим мігрантам прав. Й така реакція буде абсолютно адекватною зі сторони уповноважених суб'єктів, адже вони відновлюють правовий баланс в суспільстві та державі.

Відтак, реалізація, захист та відновлення є тими фундаментальними напрямками діяльності уповноважених суб'єктів, які формують механізм забезпечення юридичних гарантій захисту прав трудових мігрантів та членів їх сімей. Структурно ж юридичні гарантії захисту прав трудових мігрантів складаються з:

- 1) формально-визначених приписів (як міжнародних, так і вітчизняних);
- 2) організаційної діяльності уповноважених суб'єктів у сфері здійснення та гарантування прав трудових мігрантів та членів їх сімей;
- 3) методів реалізації гарантованих прав та законних інтересів трудових мігрантів та членів їх сімей.

Наразі пропонуємо більш детально зупинитися цих складових. Отже, формально визначені приписи включають в себе: міжнародні договори – угоди та протоколи до них, декларації, конвенції, пакти, рекомендації, хартії тощо та вітчизняне законодавство – усю сукупність нормативно-правових актів, які існують в державі з метою захисту прав та законних інтересів трудових мігрантів та членів їх сімей.

Це зокрема, Резолюція 40/144 Генеральної Асамблеї ООН від 13 грудня 1985 року «Декларація про права людини щодо осіб, які не є громадянами країни, в якій вони проживають». У даному документі окрім загально визнаних людських прав на життя, особисту недоторканість, свободу думки і віросповідання, вільне переміщення, шлюб, заборону катувань і т.д., містяться конкретні, гарантовані сторонами договору трудові права іноземців [2].

Дуже важливими угодами для трудових мігрантів на сьогоднішній день є також Декларація про захист усіх осіб від насильницьких зникнень, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй в її резолюції 47/133 від 18 грудня 1992 року, а також Міжнародна конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй в її резолюції 61/177 від 20 грудня 2006 року. Особливістю цих актів є те, що вони охоплюють у собі всі три складові юридичних гарантій, а саме: містять конкретні приписи; містять вказівки щодо організаційної діяльності

уповноважених суб'єктів у сфері здійснення та гарантування прав трудових мігрантів та членів їх сімей; містять конкретний перелік методів реалізації гарантованих прав [1, 6].

На вітчизняному рівні актом, який має найвищу юридичну силу є Конституція України. Саме вона закріплює положення про те, що кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом, а також те, що громадянин України не може бути позбавлений права в будь-який час повернутися в Україну [4]. Більш детальне трактування цих положень знаходимо в Законі України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні». Цей Закон відповідно до Конституції України регулює відносини, пов'язані зі свободою пересування та вільним вибором місця проживання в Україні, що гарантуються Конституцією України і закріплені Загальною декларацією прав людини, Міжнародним пактом про громадянські та політичні права, Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод і протоколами до неї, іншими міжнародними договорами України, а також визначає порядок реалізації свободи пересування та вільного вибору місця проживання і встановлює випадки їх обмеження [11]. Окрім того, право на свободу пересування, закріплене Конституцією, також знаходить своє відображення в Законі України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України». Закон регулює порядок здійснення права громадян України на виїзд з України і в'їзд в Україну, порядок оформлення документів для зарубіжних поїздок, визначає випадки тимчасового обмеження права громадян на виїзд з України і встановлює порядок розв'язання спорів у цій сфері.

Юридичні гарантії захисту прав трудових мігрантів знайшли своє відображення й у інших положеннях Конституції України, як то в статті 3, де зазначено, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави (організаційна складова юридичних гарантій). Держава відповідає перед людиною за свою діяльність, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави; статті 22, що закріплює положення про те, що конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані; статті – 25, яка наголошує на тому, що Україна гарантує піклування та захист своїм громадянам, які перебувають за її межами; статті 55, в якій зазначено, що кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб; закріплено право кожного звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених Конституцією, та у порядку, визначеному законом. Окрім того, кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна [4].

На реалізацію усіх перелічених конституційних прав трудових мігрантів був спрямований спеціальний Закон України «Про зовнішню трудову міграцію», оскільки саме він визначає правові та організаційні засади державного регулювання зовнішньої трудової міграції та соціального захисту громадян України за кордоном (трудовах мігрантів) і членів їхніх сімей.

В статті 8 вказаного Закону зазначено, що права трудових мігрантів, зокрема на належні умови праці, винагороду, відпочинок і соціальний захист, регулюються законодавством держави перебування та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. При цьому трудові мігранти і члени їхніх сімей можуть добровільно брати участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування згідно із законами України [9]. Важливою юридичною гарантією є й те, що відповідно до Закону України «Про зовнішню трудову міграцію» пенсійне забезпечення трудових мігрантів здійснюється відповідно до законів, якими встановлюються умови пенсійного забезпечення, та міжнародних договорів у сфері пенсійного забезпечення, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Таким чином, можемо констатувати той факт, що існує дворівнева система гарантування пенсійного забезпечення трудових мігрантів – внутрішня (вітчизняна) та зовнішня (міжнародна).

Внутрішню систему гарантування пенсійного забезпечення трудових мігрантів складають закони України «Про пенсійне забезпечення» [10], де стаття 92 передбачає можливість призначення пенсій внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання для громадян, які виїхали на постійне проживання за кордон та «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [8], де встановлено, що у разі якщо особа не сплачувала страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування під час тимчасового виїзду за кордон, за нею зберігається право на набутий страховий стаж та право на пенсійні активи, що обліковані на її накопичувальному пенсійному рахунку у Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді – суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення. Тим не менше, важливим є також й інше положення даного Закону про яке слід пам'ятати. Воно закріплене в статті 51 та передбачає, що у разі виїзду пенсіонера на постійне місце проживання за кордон пенсія, призначена в Україні, за заявою пенсіонера може бути виплачена йому за шість місяців наперед перед від'їздом, рахуючи з місяця, що настає за місяцем зняття з обліку за місцем постійного проживання. Під час перебування за кордоном пенсія виплачується в тому разі, якщо це

передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України [8].

Що стосується міжнародних договорів у сфері пенсійного забезпечення, укладених між Україною та іншими державами, то такими країнами є Азербайджан, Білорусь, Болгарія, Вірменія, Грузія, Естонія, Королівство Іспанія, Казахстан, Киргизстан, Латвія, Литва, Молдова, Монголія, Польща, Португалія, Російська Федерація, Румунія, Словаччина, Таджикистан, Туркменістан, Узбекистан, Угорщина, Чехія [3].

Зазначені договори (угоди) розподіляються на два види:

1) договори, що базуються на територіальному принципі, за якими витрати на виплату пенсій здійснює держава, на території якої проживає отримувач (укладені з країнами СНД, Угорщиною, Румунією тощо);

2) договори, що базуються на пропорційному принципі, за якими кожна договірною стороною призначає та виплачує пенсію за відповідний страховий (трудоий) стаж, набутий на території держави цієї сторони. За принципом пропорційності Україною укладені договори про соціальне забезпечення з Республікою Болгарія, Королівством Іспанія, Чеською Республікою, Словацькою Республікою і іншими [7].

Що стосується організаційної діяльності уповноважених суб'єктів у сфері здійснення та гарантування прав трудових мігрантів та членів їх сімей як складової юридичних гарантій, то вона також відображена в Законі України «Про зовнішню трудову міграцію», а саме:

- закондонні дипломатичні установи України вживають заходів для того, щоб трудові мігранти і члени їхніх сімей у повному обсязі користувалися правами, наданими їм відповідно до законодавства;

- консульські установи України за кордоном на постійній основі здійснюють прийом громадян, надають безоплатну консультативно-правову допомогу з консульських питань, а також інформацію щодо міжнародного права і національного права іноземних країн;

- громадські об'єднання трудових мігрантів, утворені за кордоном, мають право провадити свою діяльність на території України відповідно до законодавства; вони можуть здійснювати співробітництво з центральними та місцевими органами виконавчої влади і міжнародними неурядовими організаціями відповідно до законодавства;

- центральні та місцеві органи виконавчої влади у межах своїх повноважень здійснюють заходи з поширення інформації про умови виїзду та працевлаштування за кордоном, ризики потрапляння в ситуації, пов'язані з торгівлею людьми, умови міжнародних договорів України щодо трудової міграції та будь-якої іншої інформації, що підвищує рівень обізнаності громадян з питань працевлаштування за кордоном з урахуванням вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

- центральні та місцеві органи виконавчої влади у межах своїх повноважень сприяють реінтеграції трудових мігрантів, які виявили намір повернутися або повернулися в Україну. З цією метою вони надають інформацію щодо: 1) можливостей та умов працевлаштування в Україні; 2) допомоги, що надається для економічної реінтеграції; 3) збереження прав, набутих за кордоном у сфері соціального забезпечення; 4) загальнообов'язкового державного соціального страхування; 5) заходів, яких необхідно вжити для полегшення пошуку житла; 6) встановлення еквівалентності професійних кваліфікацій, отриманих за кордоном, а також про будь-які іспити, які необхідно скласти для забезпечення їх офіційного визнання; 7) встановлення еквівалентності освітніх кваліфікацій для надання дітям трудових мігрантів можливості бути прийнятими до школи в той самий клас, який вони відвідували в державі перебування [9] тощо.

Основними методами реалізації юридичних гарантій, визначених в Законі України «Про зовнішню трудову міграцію» є державний контроль з боку центральних органів виконавчої влади та відповідальність за порушення законодавства щодо трудової міграції.

Таким чином, юридичні гарантії захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції представлені системною єдністю формально-визначених приписів та організаційної діяльності уповноважених суб'єктів, що забезпечується застосуванням відповідних методів реалізації прав, свобод та законних інтересів, та створює умови для гарантування правового статусу трудящих-мігрантів та членів їх сімей.

Характерними ознаками юридичних гарантій захисту прав суб'єктів зовнішньої трудової міграції, на нашу думку, є такі: чітка формальна визначеність; правова регламентація; адресність спеціально-уповноваженим суб'єктам, відповідальним за реалізацію цих приписів; загальнообов'язковість; багатоманітність; інтегрованість у світову практику захисту прав трудових мігрантів; забезпеченість заходами державного примусу; нерозривна єдність із розвитком світової та вітчизняної політики у сфері захисту прав людини.

Висновки. Проведене дослідження надало нам можливість побачити реальну ситуацію у сфері гарантування прав трудових мігрантів та членів їх сімей. Зовні все виглядає довершеним – чимала кількість міжнародних та вітчизняних нормативно-правових актів у цій сфері, спрямування діяльності уповноважених суб'єктів на удосконалення, реалізацію, охорону та захист існуючих прав, методологія дій тощо. Якщо ж підійти то гарантування прав трудовим мігрантам та членам їх сімей більш предметно, виникає чимало питань з приводу правозастосовної діяльності, адже недосконалими є механізми реалізації цих прав. Тому дуже важливо при формуванні нормативних приписів якомога більше уваги приділяти їх практичній складовій, тобто відображати конкретних адресатів, як вони діятимуть, які наслідки матимуть і т.д.

Актуальною у цьому напрямі буде взаємодія з самими трудовими мігрантами та членами їх сімей, врахування їх думки та побажань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Декларація про захист усіх осіб від насильницьких зникнень: резолюція ГА ООН № 47/133 від 18 грудня 1992 року // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_225#Text.
2. Декларація про права людини щодо осіб, які не є громадянами країни, в якій вони проживають: Резолюція 40/144 Генеральної Асамблеї ООН від 13 грудня 1985 року // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_227#Text.
3. Кістяник В. Правові гарантії виплати пенсій закордонним трудовим мігрантам // БД «Ліга. Блоги». URL: <https://blog.liga.net/user/vkistyanyk/article/29779>.
4. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, ред. від 01.01.2020 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
5. Куц А.Н. Правовое регулирование статуса субъектов внешней трудовой миграции населения: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Краснодар. 2004. 183 с.
6. Міжнародна конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень: резолюція ГА ООН № 61/177 від 20 грудня 2006 року // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text.
7. Пенсії громадянам, що за кордоном // БД «Міністерство соціальної політики України». URL: <https://www.msp.gov.ua/content/pensii-gromadyanam.html?PrintVersion>.
8. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV, ред. від 03.07.2020 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
9. Про зовнішню трудову міграцію: закон України від 5 листопада 2015 року № 761-VIII, ред. від 27.12.2019 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-VIII#Text>.
10. Про пенсійне забезпечення: закон України від 5 листопада 1991 року № 1788-XII, ред. від 23.01.2020 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>.
11. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: закон України від 11 грудня 2003 року № 1382-IV, ред. від 25.12.2019 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>.
12. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків : Консум, 2001. 656 с.
13. Сучасний словник іншомовних слів: Близько 20 тис. слів і словосполучень / Уклали: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. Київ: Довіра, 2006. 789 с.

REFERENCES:

1. Deklaratsiia pro zakhyst usikh osib vid nasylnytskykh znyknem: rezoliutsiia HA ООН № 47/133. [Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance: UN General Assembly Resolution 47/133]. (1992, December 18). *BD «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_225#Text. [in Ukrainian].
2. Deklaratsiia pro prava liudyny shchodo osib, yaki ne ye hromadianamy krainy, v yakii vony prozhyvaiut: Rezoliutsiia 40/144 Heneralnoi Asamblei ООН. [Declaration of Human Rights of Non-Citizens of the Country in which they reside: UN General Assembly Resolution 40/144]. (1985, December 13). *BD «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_227#Text. [in Ukrainian].
3. Kistyanyk, V. Pravovi harantii vyplaty pensii zakordonnym trudovym mihrantam. [Legal guarantees for the payment of pensions to foreign migrant workers]. *BD «Liha. Blohy»*. Retrieved from: <https://blog.liga.net/user/vkistyanyk/article/29779>. [in Ukrainian].
4. Konstytutsiia Ukrainy. [Constitution of Ukraine]. (1996, June 28). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukrainian].
5. Kuts, A.N. (2004). *Pravovoe rehulyrovanye statusa subiektov vneshnei trudovoi myhratsyy naseleniia*. [Legal regulation of the status of subjects of external labor migration of the population]. Candidate's thesis. Krasnodar [in Russian].
6. Mizhnarodna konventsiiia pro zakhyst usikh osib vid nasylnytskykh znyknem: rezoliutsiia HA ООН № 61/177. [International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance: UN General Assembly Resolution 61/177]. (2006, December 20). *BD «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text. [in Ukrainian].
7. Pensii hromadianam, shcho za kordonom. [Pensions for citizens abroad // DB "Ministry of Social Policy of Ukraine"]. *BD «Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy»*. Retrieved from: <https://www.msp.gov.ua/content/pensii-gromadyanam.html?PrintVersion>. [in Ukrainian].
8. Pro zahalnooboviazkove derzhavne pensiiine strakhuvannia: zakon Ukrainy № 1058-IV. [On Compulsory State Pension Insurance: Law of Ukraine № 1058-IV]. (2003, July 09). *BD «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved

from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>. [in Ukrainian].

9. Pro zovnishniu trudovu mihratsiiu: zakon Ukrainy № 761-VIII. [On external labor migration: the law of Ukraine № 761-VIII]. (2015, November 05). *BD «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-VIII#Text>. [in Ukrainian].

10. Pro pensiine zabezpechennia: zakon Ukrainy № 1788-XII. [On pension provision: the law of Ukraine № 1788-XII]. (1991, November 05). *BD «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>. [in Ukrainian].

11. Pro svobodu peresuvannia ta vilnyi vybir mistsia prozhyvannia v Ukraini: zakon Ukrainy № 1382-IV. [On freedom of movement and free choice of place of residence in Ukraine: the law of Ukraine № 1382-IV]. (2003, December 11). *BD «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>. [in Ukrainian].

12. Skakun, O.F. (2001). *Teoriia derzhavy i prava: pidruchnyk*. [Theory of State and Law: a textbook]. Kharkiv: Konsum [in Ukrainian].

13. Skopnenko, O.I., & Tsymbaliuk, T.V. (2006). *Suchasnyi slovnyk inshomovnykh sliv: Blyzko 20 tys. sliv i slovopoluchen*. [Modern dictionary of foreign words: about 20 thousand words and phrases]. Kyiv: Dovira [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2020

УДК 340.1:342.9:347

Бінько Ігор Ігорович,

здобувач Науково-дослідного інституту публічного права

ЮРИСДИКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЯК ЗАСІБ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ЩОДО ОХОРОНИ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Дана стаття присвячена побудові ефективного механізму квазіюрисдикційної діяльності щодо захисту прав власників нерухомого майна засобами адміністративно-правової охорони. В статті констатується, що в умовах сучасного швидкого поширення інформації, акумулювання відповідних правовстановлюючих документів у публічних реєстрах, які все більше стають надбанням публічної сфери, можна говорити про дедалі більшу «публіцизацію» приватно-правових відносин права власності, оскільки воно все більше спирається на визнання і підтримку з боку держави у формі адміністрування державних реєстрів. Це як спрощує та прискорює цивільний обіг, так і спрощує задачу спотворення даних в протиправних цілях. Відтак, на нашу думку, зростає і відповідальність органів владних повноважень за схоронність і верифікацію даних державних реєстрів, в тому числі шляхом протистояння протиправним посяганням, оперативного розгляду, і швидкого поновлення законного статусу кво засобами позасудової адміністративної юрисдикції. Робиться висновок про основну форму захисту у вигляді розгляду скарг і прийняття рішень щодо відновлення спотвореної інформації державного реєстру як антирейдерського засобу адміністративної юрисдикції.

Ключові слова: юрисдикційна діяльність, орган виконавчої влади, охорона прав власності.

Binko I. JURISDICTIONAL ACTIVITY OF EXECUTIVE AUTHORITIES AS A MEANS OF OPERATIONAL DECISION-MAKING DECISIONS ON PROTECTION OF PROPERTY RIGHTS ON REAL ESTATE

This article is devoted to the construction of an effective mechanism of quasi-jurisdictional activities to protect the rights of real estate owners by means of administrative and legal protection. The article states that in the conditions of modern rapid dissemination of information, accumulation of relevant legal documents in public registers, which are increasingly becoming public property, we can talk about the increasing "publicization" of private property relations, as it is increasingly based on recognition and state support in the form of administration of state registers. This both simplifies and speeds up civil circulation, and simplifies the task of distorting data for illegal purposes. Therefore, in our opinion, the responsibility of public authorities for the safety and verification of data from state registers is growing, including by combating unlawful encroachment, prompt review, and rapid restoration of the legal status quo by means of extrajudicial administrative jurisdiction. It is concluded that the main form of protection is in the form of consideration of complaints and decision-making on the restoration of distorted information of the state register as an anti-raider means of administrative jurisdiction.

Key words: jurisdictional activity, executive body, protection of property rights.

Постановка проблеми. За умов інтеграції до європейського співтовариства та відповідного удосконалення ринкових механізмів в країні, актуальним стає питання захисту та охорони прав власності. Відсутність механізмів захисту прав власності суб'єктів ринкових відносин, спричиняє до різного роду правопорушень у даній сфері та незаконному заволодінню власністю недобросовісними учасниками.

Одним з пріоритетних завдань на шляху до демократизації суспільства, якого прагне наша країна, є лібералізація органів влади та процесів у сфері захисту прав власності. Для вирішення завдань такого роду, необхідне практичне напрацювання демократичних механізмів функціонування правоохоронних, судових,